N°. 2308. **DE TIJD.** 1854.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 27 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 November.

[illegible] gisteren nog heeft de Tweede Kamer de gansche zitting besteed aan de algemeene beraadslaging over de Begrooting, zonder tot een einde te komen. Het is blijkbaar, dat bij deze diskussie de ministeriëele quæstie, het staan of vallen daarvan, op het touw is gezet. Zoowel de warmte, waarmede ze wordt aangevallen, als de heftigheid waarmede de aanval wordt afgeweerd, getuigen zulks. Het komt ons intusschen voor, dat de stand der zaken op dit oogenblik in ons land eene ministeriëele krisis niet ligtelijk mogelijk maakt. Strikt genomen is alles mogelijk, dat weten wij. Maar als wij hier spreken van mogelijkheid, dan is het van die, waarbij gelet wordt op den dag van morgen en waarbij men niet uitgaat van het beginsel: *après nous le déluge.*

De heer van Goltstein heeft gisteren het ministerie verdedigd, terugkomende op zijne vorige redevoering. Hij beweert dat de hooger aangevraagde cijfers het gevolg zijn van het stelsel door het vorig ministerie aangenomen. Voor een gedeelte is zulks waar, voornamelijk voor zoo verre zulks de waterwerken betreft, en ook eenigermate voor de vermeerderde werkzaamheden, ten gevolge van de provinciale en gemeentewetten. Maar voor oorlog, voor vermeerderde bezoldiging en vermeerderd getal van ambtenaren is zulks onwaar. De spreker meent dat de zucht tot centralizatie, zoo kennelijk bij 't vorig ministerie, bij dit ministerie niet wordt bespeurd. Wij willen niet ontkennen dat daaromtrent bij deze Regering de zucht tot eene andere rigting kan worden waargenomen; maar in de praktijk heeft zij nog weinig opgeleverd. Eindelijk on[illegible]de de spreker uit Utrecht de theorie, door den heer van Foreest omtrent het Staatsregt bestreden, waardoor de wil van de meerderheid eene dwingelandij wordt geacht.

De heer van Eck bevecht het ministerie. Hij vangt aan met de klagt, dat bij de Begrooting niet alle noodige inlichtingen zijn gegeven. Waarom is b. v. niet medegedeeld, wat nog aan de kerkelijke organizatie ontbreekt. — Omtrent de Begrooting-zelve is hij van meening, dat het cijfer der uitgaven te hoog is opgevoerd. — Hij kan zijn vertrouwen aan dit ministerie niet schenken. Hij doorloopt verscheidene departementen en geeft de gronden aan, waarom hij in de hoofden daarvan geen vertrouwen stellen kan. De minister van Justitie laat in gebreke de regterlijke organizatie voor te dragen; in zijn voorstel van wet tot regeling van 't regt van vereeniging geeft hij 't bewijs, dat hij van meening veranderd is; zijn zamenzitten met den heer van Hall bewijst zulks eveneens. En bepaaldelijk heeft hij klagt, dat vooral aan dat departement, bij de benoeming der ambtenaren, niet altijd op geschiktheid gelet wordt.

Tegen den minister van Buitenlandsche Zaken pleit de zaak van Gibson, zijne verdachtmaking van de drukpers, enz. Ook de handelingen van den minister van Koloniën geven bezwaar. Zij maken de banden tusschen Nederland en Indië losser. — De spreker eindigt met het betoog, dat de heer van Hall in het ministerie mannen heeft zamengevoegd, maar geen ministerie heeft zamengesteld, hetgeen eene niet onaardige woordspeling, maar [illegible] niets meer is. Gedurende dit gedeelte van zijn be[illegible] heeft de prezident den spreker tot de orde geroepen, om een scherpen aanval tegen den gewezen minister van Finantiën, die thans Staatsraad is. Zoo men wil is [illegible] onbehoorlijks in gelegen, dat men iemand hard [illegible] die het regt niet heeft, om zich te komen verdedigen; maar of zulks grond geeft om den spreker tot de orde te roepen, die blijft binnen de orde der besprokene [illegible], dat betwijfelen wij.

De heer van Hoëvell gaf daarom zeer te regt bij den aanvang zijner rede te kennen, dat, dewijl thans alle [illegible] aan de orde zijn, hij hoopte niet tot de orde te zullen worden geroepen.

1°. De zamenstelling van het ministerie acht hij eene moeijelijkheid, zoo om de antecedenten van den heer van Hall en Donker Curtius, die als zij zich-zelven verdedigen elkander beschuldigen, als om het aanblijven van [illegible] van 't vorig ministerie, die in strijd zijn met hunne vorige verklaringen. 2°. ziet hij moeijelijkheid in de stelling van dit ministerie tegenover de Kamer. Het kan niet rekenen op den duurzamen steun der anti-revolutionairen, die bij monde van den heer van Reede verklaard hebben, dat het ministerie *niet* doet, wat daarvan verwacht is; men heeft wel verzekerd dat men het ministerie toch zal ondersteunen, maar daarop valt niet te bouwen. Waarlijk, zulks is des te meer waar, omdat de partij meesterlijk de taktiek in partij brengt om steunende omver te werpen, om opbouwende af te breken. — Ook de ministerieële partij, meent de spreker, zal het ministerie niet van harte ondersteunen. Hij leidt zulks af uit de redevoering van den heer Gevers, die sprak van een *deel* der Kamer, dat slechts met mate te vreden is en niet veel noodig heeft, om ontevreden te worden. Om die reden had die spreker dat *deel* gebeden, om toch liever iets van zijne overtuiging te laten varen, dan *den val* van het ministerie te berokkenen. — Eindelijk de konstitutioneele oppozitie is zeer goedaardig, want zij voert geene oppozitie *quand même.* Hij behandelt omtrent deze oppozitie drie punten. Zij heeft de diskussie op het ware terrein gebragt met den oorsprong van dit ministerie te bespreken, een oorsprong waarvan het ministerie liefst niet hoort. Te dezer gelegenheid daagt hij den minister van Buitenlandsche Zaken uit, om alle stukken betrekkelijk de pozitie van den heer van Zuylen openbaar te maken. De taktiek van inzinuatie en verdachtmaking moet eindigen. De tweede moeijelijkheid is de zaak der afschaffing van belastingen, waarin het ministerie van zijne eenmaal ingenomene stelling is moeten afgaan. Eindelijk de derde moeijelijkheid bestaat in de quæstie der Begrooting van uitgaven, die worden vermeerderd, en waartegen de oppozitie met alle kracht strijden zal.

Het ministerie is om al deze redenen *krank.* Maar hij meent dat het nog niet *sterven* zal, omdat vele leden eene opoffering zullen doen van hunne overtuiging, om dat sterven te verhoeden.

De heer de Brauw verdedigt de Regering zeer uitvoerig. Vooreerst neemt hij de Begrooting in bescherming betrekkelijk het hooge cijfer der uitgaven, betwist hij de nota van den heer van Bosse en verdedigt hij de afschaffing der 23 opcenten op het gemaal. Daarna gaat hij over met den strijd te brengen op een ander terrein, en valt hij het vorig ministerie aan schier in al deszelfs handelingen, zelfs de finantiën niet uitgezonderd. De gemeentewet noemt hij eene *vertaling* van de Belgische, de provinciale wet acht hij niet zeer voortreffelijk, de werking der kieswet verkeerd. Der jagt-, onteigenings en telegrafen-wetten valt eene dergelijke beoordeeling te beurt. De gunstige stand der finantiën in 1853, is niet aan het vorig ministerie te danken; de voordragt van belasting op de renten was eene aanranding van het eigendom (b. v. gelijk de belasting op het gemaal?). Daarentegen is het verval der vloot aan 't vorig ministerie te wijten. En voor het buitenland heeft het te zijnen laste de Russische schuld, maar vooral het verschil met Rome. Aan *misverstand* kan hij hier niet denken. Het zij verre. Maar hij meent dat men aan het vorig ministerie het *avis préalable* heeft *ontfutseld.* Heeft de heer de Brauw daarbij wel gelet op de verklaringen van den Pauselijken Internuntius en op de talrijke indikatiën die haar staven? Of is de heer de Brauw van meening, dat daarop geen acht behoeft te worden geslagen? Als dat zijne overtuiging is, dat hij het verklare, maar er dan bijvoege op welken grond het woord van een man van eer, dat sporen heeft nagelaten, ongemerkt kan worden voorbij gegaan, als er sprake is over dat woord? De heer de Brauw heeft hier te veel of te weinig gezegd. Maar dat is het euvel waaraan zijne gansche redevoering mank gaat en waardoor hij alle waarde verliest. Hij, die van het tegenwoordige ministerie alles goedkeurt, van het verledene niet dan kwaad weet te zeggen is blijkbaar buiten de waarheid. Het vorig ministerie heeft veel goeds tot stand gebragt, vermengd wel is waar met eenig kwaad. Ook dit ministerie is noch absoluut verwerpelijk, noch absoluut prijsbaar; het heeft zijne kwade en zijne goede zijde; bij eenig goeds, dat het tot stand bragt, liet het veel te wenschen overig. De heer de Brauw prijst de titelwet, omdat daarin het bewijs is geleverd, dat de Staat verheven is boven de kerkgenootschappen. Is dat een bewijs? Een bewijs, omdat de Staat gezegd heeft: wij stellen ons boven de kerkgenootschappen? De heer de Brauw, die niet zeer liberaal gezind is, heeft daar eene stelling vooruitgezet, zoo als er door geen liberaal eene ergere kan worden geformuleerd.

Na dezen spreker lichten de heeren van Bosse en van Lijnden hunne redevoeringen op nieuw toe, waarna de heer van Zuylen ten derde male de *voorafgaande mededeeling* bespreekt. Hij zegt een waar woord, en een ander, dat wij niet willen *qualificeeren.* Het ware woord is dit, dat de zaak der kerkregeling, omdat er geen spraak was van een konkordaat, niet bij hem thuis behoorde, en slechts den minister van Eeredienst aanging. Het andere, dat wij niet weten te *qualificeeren*, is dit, dat hij op zijne beurt aan geen *misverstand* gelooft. Als hij toch onder aanbod van zijne verklaring met eed te bevestigen getuigt, dat hij het woord aartsbisschop, Utrecht en Haarlem niet heeft gehoord, en dan daarbij voegt, dat hij hier aan geen misverstand gelooft, dan krijgt die verklaring eene *portée*, die wij niet kunnen of willen aannemen, zonder het officieel verslag te hebben ingezien.

Na den heer Gevers, welke andermaal terug kwam op de beteekenis van zijne nota van orde in April van 't vorig jaar, sprak de heer Luyben, om te antwoorden op een ergelijken aanval van den heer van Lijnden, die steeds bereid is, om de Katholieken onder den naam van ultramontanen, bij de Protestanten gehaat te maken. Te regt heeft de geachte en in het parlement vergrijsde vertegenwoordiger opgemerkt, dat katholicismus en ultramontanismus hetzelfde zijn, als men er geene verkeerde uitlegging aan geeft. Bij zijne vergelijking der April-beweging heeft de heer van Lijnden gesproken van verdraagzaamheid en bezadigdheid. Zeer te regt vraagt de heer Luyben of het bezadigdheid was toen men de katholieke geestelijken tijdens de April-beweging op de openbare straten beleedigde; of het verdraagzaamheid was toen men de protestantsche bevolking aanzette om bij Katholieken zich geene benoodigdheden aan te schaffen? De spreker bepaalt zich bij die twee vragen. Hij had ze gemakkelijk kunnen uitbreiden.

Na eenige nadere verklaringen van de heeren van Reede, de Brauw, van Lijnden en van der Veen, gaat de Kamer uiteen tot heden. Wij stippen daarvan slechts aan, dat de heer van Lijnden een woord van verzoening heeft willen rigten tot den heer Luyben, waarvan ongetwijfeld de bedoeling goed, maar het rezultaat onbeduidend was.

Een der laatste vergaderingen van de Provinciale Staten van Noord-Brabant, heeft zich onderscheiden door een incident, waaromtrent wij niet geheel mogen zwijgen. Het bedoelde incident, dat plaats had ter gelegenheid van de behandeling der vraag, van een te verleenen subsidie aan het gesticht voor krankzinnigen te 's Hertogenbosch, voor het bezoldigen van een afzonderlijken geneesheer bij dat gesticht, wordt volgenderwijze gerefereerd en besproken door den *Nieuwen Noord-Brabanter:*

»De geschiedenis dezer zaak is bekend. Reeds lang heeft de minister van Binnenlandsche Zaken, zoowel op grond van eigen overtuiging als van voorlichting, voornamelijk der inspecteurs, die in het afgeloopen jaar het gesticht met alle gemoedelijke naauwkeurigheid in al zijne deelen hadden nagegaan, op de noodzakelijkheid van zoodanigen geneesheer en op zijne aanstelling aangedrongen. Dit punt werd het onderwerp eener gevolgde briefwisseling tusschen gezegden minister, de Gedeputeerde Staten en den gemeenteraad van 's Hertogenbosch. De Regering erkende de billijkheid, dat de provinciale fondsen het hare voor den geneesheer van het gesticht bijdroegen en die billijkheid is nog meer uitgekomen in de bij de Staten gevoerde discussiën, waaruit bleek, dat voor de krankzinnigen, die tot de provincie behooren, eene niet onbelangrijke som minder voor kosten van verpleging wordt betaald, dan voor hen, die op eigene kosten of uit andere gewesten aldaar geplaatst worden.

»De Gemeenteraad liet zich door de redenen en den aandrang van den minister overhalen en besloot tot de aanstelling van eenen afzonderlijken geneesheer voor het bedoelde gesticht, met bepaling, dat de gemeente voor *een derde* zou bijdragen in de meerdere bezoldiging van

den geneesheer, door de Staten te bepalen, boven hetgeen hem uit de fondsen van het gesticht is toegekend, mits de overige *twee derden* door de provinciale kas zouden aangevuld worden.....

»Daartoe strekte nu het voorstel.....

»Nadat de Voorzitter had doen uitkomen, dat de stad 's Hertogenbosch de noodzakelijkheid van een afzonderlijken geneesheer had erkend, door de Regering herhaaldelijk daarop was aangedrongen en de conclusiën van het rapport, zoo als ook de heer van Baar teregt aangemerkt had, een meer bepaald voorstel konden en behoorden te bevatten, stond de heer Korteweg op. Aan de trilling zijner ledematen, de wending zijner stem en de uitdrukking van zijn gelaat was het op te merken, dat hij iets te zeggen had, hetwelk effekt moest doen. De heer Korteweg poogde *sentimenteel* te zijn, en het kon hem slechts gelukken een valsch *pathos* uit te kramen: hij was *vuilaardig* en *hatelijk*, en hiermede is alles gezegd.

»De heer Korteweg was het in beginsel eens met den Voorzitter en zou zelfs bereid zijn een amendement in dien zin voor te dragen; maar ééne zaak belette hem, dat beginsel toe te passen en die zaak vond hij in de door het bestuur van het gesticht, op verlangen der Staten, overgelegde rekening over 1853. Daar immers had hij gevonden: »Betaald aan den wel-eerw. heer Collé, direkteur van het institut de bonnes œuvres te Renaix, voor traktement van Broeders en Zusters, voor reiskosten enz." In blinden en hatelijken hartstogt voort redenerende, konde hij geene woorden genoeg vinden, om zijne verontwaardiging daarover uit te drukken. Hoe! in een gesticht, dat voor personen van allerlei godsdienst open staat, zal men de verpleging der ongelukkige krankzinnigen aan eene geestelijke orde van eene bepaalde eeredienst opgedragen? Men zal een Protestant aan de beulshanden van een Katholiek prijs geven? Men zal het geld van Nederlanders aan vreemdelingen wegwerpen? Men zal aan vreemdelingen den penning gunnen, waarnaar door Nederlanders gehunkerd wordt? Men zal het aan eene godsdienstige orde van Katholieken opdragen, om de balsemende hand van verzorging en vertroosting uit te steken naar arme, ongelukkige, hoogst deernis waardige wezens, die schier niets anders meer kennen, dan het instinktmatig materieel, of liever dierlijk genot? Neen, zoo een gruwel schreeuwt te luide en zoo lang zulke *misbruiken* in het gesticht geduld worden, zal de heer Korteweg zich ten sterkste tegen alle subsidie, onder welke benaming ook, verzetten.

»Maar wat deed hier eigenlijk de heer Korteweg? Hij leverde eene variatie op het thema, door den heer mr. J. Versfelt aangeslagen in een adres over hetzelfde onderwerp, den 14 Mei 1853 den Koning aangeboden, maar in Hoogstdeszelfs wijsheid en regtvaardigheid van de hand gewezen.

»Wat meer is: die ergerlijke taal werd in eene vergadering gevoerd door den President-regent van het Burger-Weeshuis te 's Hertogenbosch, dat na de verovering der stad, als bij roof aan de Katholieken ontrukt en voor hen voor goed gesloten werd door het afschuwelijk besluit," dat de weeskinderen in de protestantsche eeredienst moesten opgevoed en het bestuur in handen van Protestanten overgegeven worden. Mr. Korteweg, die als President medewerkt, om een toevlugtsoord, dat door eerwaardige Priesters, uit eigen middelen, ten behoeve van ongelukkige katholieke kinderen gesticht werd, aan zijne bestemming te blijven onttrekken, schroomt niet, al de bitterheid zijner gal uit te storten tegen een gesticht, dat naar zijne instelling alleen voor Katholieken is opgerigt en alwaar de Protestanten niettemin met liefde worden ontvangen. Hij benijdt aan de 114 daar opgenomen katholieke lijders de troostvolle verzorging van barmhartige mannen en vrouwen, en hij verzwijgt de groote offers, die daar tot bevrediging van overdrevene eischen voor 22 protestantsche lijders geplengd worden. Is het op zoodanige wijze, dat een, zich noemend verstandig en verlicht man, verdraagzaamheid en eendragt onder de kinderen van hetzelfde vaderland moet prediken en bevorderen? Of verdient zoo een nog den naam van verstandig en verlicht?......

»De echt protestantsche *philippica*, voorgedragen met al het vuur van een opgewonden fanatismus, maakte een zonderlingen indruk op de vergadering der Staten: op meest aller gelaat stond verbazing te lezen en op veler kwam een blos van verontwaardiging en schaamte; onder het vrij talrijk publiek, dat, door de verwachte discussie over het kanaal van uitwatering uitgelokt, ter vergadering aanwezig was, maakte zij een indruk, waaraan wij geenen naam kunnen geven. Voor een oogenblik dachten wij, dat een verachtend stilzwijgen het eenig lot zou wezen, dat aan den onwelvoegelijken uitval van den heer Korteweg beschoren zou zijn. Maar de heer J. B. Verheijen, het verdienstelijk lid van de Staten en de niet minder verdienstelijke secretaris der stad, had het voornemen een amendement op de conclusiën van het rapport voor te stellen en kon dus onmogelijk de ergerniswekkende taal van den *afgevaardigde uit Heusden* onbeantwoord laten. Hij wederlegde dan ook de fanatieke argumenten, in eene vergadering als die der Staten van Noordbrabant voortgebragt, met eene kalmte, der goede zaak waardig en die gunstig uitstak bij de hartstogtelijke voordragt van den vorigen spreker. Hij schetste de onwaardeerbare diensten, welke de *katholieke* pleegbroeders en zusters, niet met uitzigt op tijdelijk loon, maar uit zelfopoffering, uit reine Gods- en menschenliefde en met het oog op een beter en eeuwig loon, aan de ongelukkigen met ijver en met de beste uitkomsten bewijzen (1).

»De heer Korteweg is van zijne ondoordachte poging afgekomen, zoo als het te verwachten was; slechts *vier* leden, de heeren Gerlach, S. T. van Dam, Middelkoop en van de Koppel, uit het distrikt Heusden, schaarden zich aan zijne zijde, door hunne stem tegen het amendement van den heer Verheijen uit te brengen."

Eergisteren heeft te Haarlem, aan het lokaal van het prov. gouvernement van Noord-Holland, de aanbesteding plaats gehad van het bouwen, op de reeds gelegde funderingen, van een postkantoor te Amsterdam, hetgeen voor *f* 39,990 is aangenomen door den heer K. Kooy.

Op dit oogenblik circuleert te Delft, Rotterdam, 'Gravenhage en elders eene petitie aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter ondersteuning van het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen. Die petitie draagt bereids de onderteeking der voornaamste fabriekanten, metaalwerkers, hoef- en wagensmeden, enz.

De kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij adres verzocht, hare goedkeuring van de regerings-voordragt tot afschaffing van het tonnegeld voor zeeschepen wel te willen verleenen. Bij die gelegenheid komt de kamer van koophandel krachtig op tegen een beweren der regering, volgens hetwelk het niet zou zijn gebleken, dat de scheepstongelden in de Nederlandsche havens tot een zoo veel hooger bedrag dan elders geheven werden. De adressanten toonen door cijfers aan, dat deze zienswijze der regering geheel in strijd is met hetgeen door de dagelijksche ondervinding wordt geleerd, en dat werkelijk de kosten die in Nederland op de zeeschepen drukken, en waaronder het tonnegeld zulk eene voorname plaats bekleedt, den vreemden handel meer en meer van onze havens verwijderen.

ZWOLLE, 23 Nov. Naar men verneemt is het verzoek hetwelk door of van wege den heer Geest, gewezen Roomsch Catholijk priester en pastoor, thans bekend onder den naam van de Evangelist, aan het gemeentebestuur alhier was gedaan tot houden van voorlezingen in het Odéon, afgewezen.

(Het doet ons veel genoegen, dat deze aanleiding om haat en oneenigheid tusschen burgers en burgers te verwekken, hierdoor is afgewend. Ofschoon wij niemand kwaad wenschen, zou het ons echter goed doen, dat alle helsche pogingen om slechts vijandschap te zaaijen, zonder dat ze eenig wezenlijk nut aanbrengen, naar verdienste beloond wierden.) *(IJsselbode.)*

MEDEMBLIK, 22 November. De toevoer van kaas bedroeg heden ter markt 41 stapels, welke weder zeer vlug werden verkocht, tot den buitengewoon hoogen prijs van *f* 27 1/4 de 50 N. ℔. De vraag in Engeland moet belangrijk zijn toegenomen, daar de prijs thans bij veel verminderde kwaliteit, nog boven de Meikaas staat.

HARDENBERG, 23 November. De burgemeester te Dedemsvaart heeft aan den raad dezer gemeente in overweging gegeven de bestaande gemeente-opcenten op het gedistilleerd te brengen op 100 van de hoofdsom.

— Men verneemt, dat er, zoo mogelijk nog in dit saizoen, een begin zal worden gemaakt met de daarstelling van den ontworpen kunstweg van hier naar de Hanoversche grenzen. Ook voor de arbeidende klasse is dit zeer gewenscht.

HARLINGEN, 22 Nov. In den afgeloopen nacht is hier een pottenbakkerij grootendeels afgebrand, en is van een naburig gebouw een deel van het dak verbrand. Het afgebrande was tegen brandschade verzekerd.

TILBURG, 23 Nov. De buitengewone bedrijvigheid, die gedurende het geheele jaar, doch voornamelijk in de twee laatstverloopene maanden, in al de wol-fabrieken alhier geheerscht heeft, mag niet onopgemerkt blijven. De verzendingen van lakens, duffelbaai en flanel, zoowel naar Holland als buitenslands, waren zeer aanzienlijk, terwijl de aanvoer van allerlei soorten van wol steeds blijft toenemen en zeer belangrijk mag genoemd worden. Er zijn hier ook weder twee zeer groote stoomfabrieken bijgekomen, terwijl vele andere vergroot en verande[rd] zijn. Men berekent dat het getal stoom- en andere [fa]brieken alhier in de laatste vijf jaren wel met een de[rde] is toegenomen. Een en ander geeft het zekerste bew[ijs] dat het Tilburgsch wolfabriekaat algemeen gezocht wo[rdt] en veel aftrek heeft. *(N. R. Ct.)*

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour[ant]*:

TRIEST, 24 Nov. In de Zwarte Zee woedden h[evige] stormen. — Volgens de jongste tijdingen bedraagt het cijf[er] der bij Sebastopol staande Russische troepen 80,000 m[an].

ATHENE, 17 Nov. De Engelsche troepen, die in [den] Pireus waren gekantonneerd, zijn naar de Krim vert[rok]ken, en zullen hier door andere regementen vervan[gen] worden, die van Malta worden verwacht.

CANTON, 9 Oct. De stad wordt nog steeds door [de] oproerlingen belegerd. De Britsche bark *Thomasson H[ard]wick* is gestrand.

LONDEN, 25 Nov. De *Morning Post* zegt: »W[ij] gelooven, dat Oostenrijk op het punt staat om een lo[f]len en stouten stap te doen, en dat men verwa[chten] kan deze mogendheid binnen kort te zien in ver[bond] treden met de Westersche mogendheden, om mede [te] werken tot de krijgsoperatiën der geallieerde legers."

BUITENLANDSCHE BERIGTE[N].

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 November. Men verneemt dat het g[ou]vernement besloten heeft onmiddellijk twee divisiën, [te] zamen 20,000 man vormende, naar de Donau-provin[ciën] te zenden om deel te nemen aan de offensieve bewe[gin]gen tegen de Russen in Bessarabie. Het doel dezer [ex]peditie is om de Russen te beletten nieuwe verster[kingen] naar de Krim te zenden, door ze op dit punt te besto[ken].

— Uit Konstantinopel wordt gemeld dat prins Napol[eon] zoo goed als hersteld is en weldra naar de Krim [zal] terugkeeren. De Sultan heeft hem met een bezoek ver[eerd].

— Bij keizerlijk dekreet worden de opperbevel[hebbers] van het leger in het Oosten gemagtigd om voorloo[pig de] opengevallen officiers plaatsen aan te vullen tot a[an en] met den graad van bataillons- of escadrons-chef.

— De *Moniteur* deelt een rapport mede van den [heer] Blanchot, militair-intendant van het leger in het O[osten], waarin aan den minister van Oorlog de maatregele[n wor]den te kennen gegeven, die genomen zijn tot h[ulp der] gewonden in den slag van Inkermann en van de[n dienst] der ambulances op den 7 dezer.

Uit dit verslag blijkt, dat de vervoermiddelen [ruim] genoeg geweest zijn, om de gewonden voor het [aanbre]ken van den nacht in de ambulances te kunnen b[rengen]. Er zijn van de ambulances in de loopgraven naar het hoofdkwartier 230 Franschen en eenige Russ[en] gebragt; in die der vierde divisie zijn 100 ge[wonde] Russen op de plaats van het beleg opgenomen, [en] in die der tweede divisie 347 Franschen en eenig[e En]gelschen zijn gebragt.

Het gezamenlijk aantal manschappen in de ambu[lances] bedroeg op den 7en dezer 1827 zieken, waaronder [...] die gewond zijn. Het grootste aantal dezer laatsten [zal] het leven kunnen worden behouden, hoewel er bij [...] die zeer ernstig zijn gekwetst.

De heer Blanchot roemt verder zeer het gedra[g der] onder intendanten, die onder zijne bevelen staan [en] te midden van het vuur, de gewonden hebben [doen] wegvoeren, evenzeer als de officieren van gezon[dheid]. Hij eindigt met te zeggen, dat hij toebereidselen [maakt] om ze naar Konstantinopel te zenden, ten einde [op]eenhooping in de ambulances te voorkomen; wa[n]t ten de gekwetsten der geallieerden, zijn 500 [...] daarin opgenomen, ten gevolge van het geve[cht van] 5 dezer.

— De monarchale redevoering, door den mini[ster] Alende Salazar in de Cortes uitgesproken, blijft het [on]derwerp van bijna alle gesprekken. De demokratis[che] dagbladen zijn woedend over de verandering, die [in de] staatkundige opiniën van dien minister schijnt te [zijn] ontstaan, terwijl daarentegen de progressistische dagbla[]den, zoo als de *Nacion* en *las Novedades*, verkla[ren], dat zij thans volstrekt geen meer vertrouwen in dien mi[]nister stellen dan vroeger. *El Diario Espanol* doet [op]merken, dat deze staatsman zich wel gewacht heeft [te] verklaren, dat hij de monarchie van Isabella II wensch[t]. Dit dagblad voegt er bij, dat hij welligt hoogstens [aange]nomen, die monarchie zou dulden.

— Als een bewijs, hoezeer alles wat met Sebasto[pol] in betrekking staat belang wekt, kan men beschouwe[n], dat de brochure, waarin zekere apotheker te St. Brie[uc] in Bretagne de barometer als krijgs-telegraaf bruikba[ar] acht, reeds den tweeden druk beleeft. De heer La Ma[...] wil tusschen de kanonaden in de Krim en den stand [van] zijn barometer een verband gevonden hebben. Hij [be]weert, dat ook de belegering van Silistria, het b[...] ten van Odessa en de slag aan de Alma drie verschijnsel[en] regen, wind en stijgen van den barometer, ten gevolg[e] hebben gehad

Vervolgens tot het beleg van Sebastopol overgaande, [...]

---

(1) Ziehier nog een argument door den heer Verheijen aangevoerd, dat wij in den *Noord Brabanter* gerefereerd vinden: „De aanstelling van die broeders, heeft eenige bevreemding gebaard bij de hervormden, (en hier trof den heer Korteweg een slag, waarop hij zich voorzeker niet verwachtte, en die het meest afdoende argumentum ad hominem op zijne storende taal was) maar ik zeg het ronduit, wij hebben lang gezocht naar mannen bij de hervormden, die het misbruik gelijk men het genoemd heeft, zouden doen ophouden, wij hebben overal gezocht, wij hebben tot heden toe slag gezocht bij die gezindheid, om zulke broeders en zusters te vinden, die op gelijke wijze in staat zouden zijn de krankzinnigen te verplegen, maar onze pogingen zijn vruchteloos geweest, wij hebben ze tot hieraan nergens kunnen vinden."

doont hij aan, dat elke opmerkelijke phase dier belegering eene verandering in den stand der barometers te weeg brengt, zoo als de slag bij Balaklava (25 en 26 Okt.) eene op den 27 bemerkte rijzing op 76 millimeters, de bloedige slag van Inkermann (5 Nov.) eene op 7 waargenomen rijzing op 768 millimeters, waarop de barometer allengs tot 785 millimeters daalde, welke stand 15 Nov. bereikt werd. Dit is echter juist de stand van den barometer van 17 Okt. toen het vuur der belegeraars het eerst geopend werd en de heer Le Maout, van de juistheid zijner theorie overtuigd, voorspelt, dat sedert 5 Nov. het schieten afgenomen en den 15 bijna geheel opgehouden heeft.

ENGELAND.

LONDEN, 22 November. Een extra Nommer van de London Gazette behelst een dépêche van lord Raglan, gedagteekend 6 dezer, betreffende den slag van den 5 den. Daarin worden de strijdkrachten der Russen op minstens 60,000 man, hunne veldartillerie op 90 stukken geschat, afgescheiden van de vesting- en scheepsartillerie, die mede vuurde. De aanval geschiedde in digte massas op den regter en linker flank. De Engelschen hadden niet veel meer dan 8000 man in het gevecht, de Franschen onder Bosquet slechts 6000 man, daar de overige beschikbare Fransche troepen in reserve bleven. Het verlies aan de Engelsche zijde bedroeg aan dooden 43 officieren, 32 onder-officieren en 384 manschappen, aan gewonden 101 officieren, 121 onder-officieren en 1711 manschappen; vermitst worden buitendien 1 officier, 6 onderofficieren en 191 manschappen. Zoo als men weet, behooren onder de gesneuvelden de generaals Cathcart, Strangways en Goldie; sir George Brown is door den arm geschoten; zijn toestand is echter bevredigend. De generaal-majoors Bentinck en Codrington en de brigade-generaals Adams en Torrens zijn zwaar, de brigade-generaal Buller ligter gekwetst. Sir de Lacy Evans, hoewel zwaar ziek, was van zijn ziekbed naar het slagveld geijld. Het verlies der Russen houdt lord Raglan voor ontzettend groot. Naar onze schatting, schrijft hij, lieten zij op het slagveld 5000 dooden en verloren zij in het geheel aan dooden, gewonden en gevangenen niet minder dan 15000 man.

— Volgens een door den heer Hume in de laatste parlementszitting uitgebragt rapport heeft Engeland van 1792 tot 1853 aan verschillende Staten £ 64.215.126 als subsidie uitbetaald of in den vorm van leening verstrekt, en wel verdeeld als volgt:

Rusland	£ 9,413.434	Holl. voor verst.	£ 1,529,765
Verg. aan Russen	200,000	Hessen-Kassel	1,271,107
Russ.-Holl. leen.	4,136,836	Duitsche vorst.	700,000
Portugal	9,433,355	Sardinie	592,000
Verg. aan Portug.	100,000	Grieksche leen.	503,602
Duitschland	7,936,666	Beijersn.	501,017
Pruissen	5,669,666	Hessen-Darmst.	263,581
Spanje	5,248,773	Prins van Oranje	220,000
Zweden	4,845,571	Frankrijk	200,000
Oostenrijk	4,211,111	Brunswijk	125,686
Sicilie	2,734,415	Denemarken	121,817
Hannover	2,480,107	Baden	26,990
Kleine Staten	1.733,528	Marocco	16,371

Van deze aanzienlijke sommen heeft de regering slechts de volgende terug ontvangen: £ 200.000 van de £ 220.000, welke den prins van Oranje in de jaren 1799 en 1813 werden voorgeschoten en £ 200.000, welke aan Frankrijk in 1814 geleend waren. Sedert 1816 gaf de Engelsche regering, met uitzondering van de Hollandsche, Russisch-Hollandsche en Grieksche leeningen, geene voorschotten meer. De Russisch Hollandsche leening begon in 1816 en werd sedert dien tijd geregeld betaald; de laatste betaling in het jaar 1853 bedroeg £ 88,577,7 sh. 5 d. De voorschoten aan Holland voor versterkingen in de Nederlanden, begonnen in 1818 en eindigden in 1820. De Grieksche leening begon in 1843 en in 1853 werden nog uitbetaald £ 47.637, 1 sh. 2 d. De leeningen of voorschoten voor Baden, Hessen-Darmstadt en Brunswijk hielden vóór het begin dezer eeuw op. Het eerste voorschot aan Rusland werd in 1799, het laatste in 1816 gedaan.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 November.

BEVALLEN (23 Nov.): C. E. Stoffels, geb. Meyknecht, D. — Bolte, geb. Schwarz, D.

OVERLEDEN (22 Nov.): H. van Minden, geb. Levy, 39 j. — Teixeira de Mattos, wed. S. Teixeira de Mattos, 64 j. — [illegible] d.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 24 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 50¼, 1840/1842 4½ pc. 93½, 1848, —; Spanje 1—3 pc. 17 11/16; Binnenl. 3 pc. 33, Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 64⅛

PARIJS, 24 Nov. Fransche 3 pc. 70.10; 4½ pc. 93 50; 3 pc. Spanje 33¾; id. 1 pc. 18⅛; Met. 5 pc. 86; Rom. Leen. 83½.

MADRID, 21 Nov. 3 pc. Schuld 35 7/16; id. 1 pc. 19 1/16.

LONDEN, 24 Nov. Consols 92¼, 3 pc. Spanje buitenl. 37¼; 1 pc. dito 18¼; Comité-Bewijzen 5¼; Passive 4⅛, 5 pc. Rusl. 95, 4½ pc. dito 85; 4 pc. Holl. 90½; 2½ pc. id. 60½; 5 pc. Sardinie 85½; Brazilië 97; 4½ pc. Peru 67½; Gren. uitg. 5¼; id. werk. 15; 3 pc. Mexiko 21⅝; 4 pc. Portugal 41; Turkije 6 verl.; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.16¾.

WEENEN, 24 Nov. Met. 5 pc. 82⅝; id. 4½ pc. 72½; Bank-Aktien 1225; Wissel op Londen 12.31, Amst. —; Parijs 150; Goud 24¾; Zilver 28; Nieuwe Leening —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	24 NOV. 4½ u. gebl.	25 NOV.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	58½	58⅝ à		
Dito Dito	3	69⅝	69¾		
Dito Dito	4	87 15/16	88¼	88⅝	88 5/16
O. I. Leening 1844	4	87 11/16			
Amortisatie	3½	85¼			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	4½				
Dito	2½				
Dito *Rothschild*	2½	47½	47½		
Frankrijk, Obligatiën	3	65			
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	17 11/16	17 11/16	17⅞	
Nieuwe	3				
Binnenlandsche	3	32 7/16	32½		
Cert. Coup. Sp. Com.		5 7/16	5 7/16		
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	35 11/16	36		
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	99½	99½		
Dito A°. 1828—1829	5	98⅝			
Negot. 1831 en 1833	5				
Nieuwe Engelsche	4½	82⅜			
Negot. 1840	4	74			
Dito *Stieglitz*	4	72⅝	73		
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6	56			
Polen, Obligatiën	4	64½			
Aandeelen 1835		138			
Oostenrijk, Metalliek	5	61 7/16	61 11/16	62	
Dito 1847	2½	31¼	31⅛	31¼	
Dito 1851 en 1852	2½	31…	31 5/16	31¼	
Dito Nieuwe	5	72½	72⅝	73	72⅞
Dito 1854	5	72½	72⅝	73	72⅞
Weener Bank		67½			
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250		ƒ 312			
Nieuwe dito 1854		222½			
Pruissen	4½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		3 1/16			
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5				
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen £ 100	3	20 1/16	19 15/16	20 1/16	
Dito Onbepaalde	3	20 1/16	19 15/16	20 1/16	
Peru	4½	65¼			
Grenada, dito à £ 100	2½				
Dito Uitgestelde		5½			
Ecuador					
Venezuela, te Londen	3¾				
Dito Uitgestelde	1				
Grieken, Bi. à £ 100	5				

Nat. Met. 65⅝, ¾, 11/16.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

De handel was heden over het geheel zeer gering, doch de stemming zeer willig, vooral ten opzigte van Oostenrijksche fondsen.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55 11/16	Livorno	2/m.	ƒ 38¼
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.71½
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 27⅜
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99¼
Sevilla	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35 7/16
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,62½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,72½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam	»	⅛

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 25 November.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Hiermede blijft het zeer stil en veilingsprijzen voor *Java* zijn alleen nog maar bij voorkomende vraag te bedingen.

THEE. Hoewel prijshoudend, blijft de vraag zoowel voor Chinesche als Java soorten zeer beperkt.

TABAK. De kooplust vooral voor de ordinaire soorten *Marijland* heeft zich wederom verlevendigd, waardoor de voorraad in de eerste hand aanmerkelijk vermindert. De omzet in deze week bestond uit 400 vaten van 27½ tot 31 cs. voor ordinair tot goed ordinair, daaronder 100 vaten, laatstleden Zaturdag laat beurs afgesloten. — Van *Java* zijn 1425 pakken *Malang*, hoofdmerk A S ter markt geweest, waarvan 807 pakken tot geheimen prijs, nemers hebben gevonden. Met het lossen en sorteeren van nog andere partijen *Java* is men druk bezig, dewelke weldra aan de markt verwacht worden. — Aangevoerd zijn wederom, 2188 pakken *Java* C P, 869 pakken G V N en 2003 pakken gebost aangeregen *Malang*, waardoor de voorraad in de eerste hand op ruim 14000 pakken aan te nemen is. — Deze week zijn publiek verkocht: 684 pakken *Brazil* bladen van 19¾ tot 25¼ cs. en 100 rollen *Brazil* van 25 tot 25½ cs. in Entrepôt; terwijl men in veiling te verwachten heeft, tegen 29 dezer: 280 pakken *Manilla* bladen, tegen 5 December 123 ceroenen *Havana* bladen, 1238 pakken *Java* bladen, plantage *Veenstra* en 59672 kisten *Java Malang Sigaren*.

RUWE SUIKER. Blijft in eene vaste stemming met aanhoudende kooplust. — Deze week zijn wederom verkocht: 800 kranjangs *Java Tagal*, slappe kwaliteit; N° 9 a ƒ 26¾, N° 18½ a ƒ 32, alsmede 900 kranjangs *Java* N° 15 a ƒ 30. — In veiling zijn 154 vaten *Surinaamsch* grootendeels verkocht van ƒ 24 tot 25, terwijl het opgehoudene gedeelte later uit de hand is afgedaan. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer* ontbreekt bijna geheel voor dadelijke levering en is tot de onderstaande noteering slechts op levering tegen het laatst van December of in Januarij te bekomen. — *Crushed* N S R superfine ƒ 33½ a ƒ 34, N° 2 ƒ 32, N° 3 ƒ 31; B K N° 1 ƒ 31, N° 2 ƒ 29¾; B & H N° 1 ƒ 29¾ a 30, N° 2 ƒ 29; W & Z ƒ 29¾ a 29½. — In *Consumtie* is geene prijsverandering op te geven.

SPECERIJEN. Voor Prima *Notenmuskaat* wordt 166 cs geboden en is op 168 cs. gehouden, andere soorten zonder omzet. — *Foelij* 148 cs. — *Java Kaneel*, blijft in de ordinaire soorten met eenig avans gevraagd.

RIJST zeer prijsvast en gepelde soorten komen nog weinig ter markt. — Gisteren avond zijn 877 balen ongepeld *Aracan* in veiling verkocht het gezonde tot ƒ 8¾ en beschadigd van ƒ 6¼ tot ƒ 8½.

GEDROOGDE FRUITEN zeer stil en onveranderd in prijs.

POTASCH. *Petersburger* onveranderd. *Toskaansche* op ƒ 18 E. gehouden.

VERFWAREN. *Indigo.* Onveranderd in prijs; de omzet bepaalde zich tot 36 kisten *Java*, die voor Export genomen werden. Er komen dagelijks meerdere partijen partikuliere aanvoer aan de markt, vele echter zijn voor als nog niet tot marktprijzen te koop. — *Cochenille.* Blijft stil, tot veilingsprijzen zijn 6 kisten *Java* verhandeld. — *Verfhouten.* Hierop zijn alleen maar acht ton *Sapan* tot onveranderde prijzen verkocht. — *Harst* Blijft onveranderd; de in loco zijnde bruine wordt op ƒ 4 gehouden. — *Terpentijn-Olij.* Iets meer aangeboden; 100 vn *Amerik.* zijn zeilende a ƒ 26½ Entrep. eerste hand te koop. — *Zwavel.* Met weinig handel; de 80 kisten *Geraffineerde*, vorige week in veiling geweest en opgehouden, zijn verkocht prijs geheim.

STERKE DRANKEN steeds rijzende. *Genever* 100 % eerste soort ƒ 42½, tweede soort ƒ 40. — *Moutwijn* 91 % ƒ 34 pr. vat a kont.

METALEN. *Banca Tin* blijft op ƒ 67½ gehouden. — *Ruw Koper* levendig gevraagd, grootendeels voor uitvoer. — *Drontheimer* tot ƒ 72 bijna opgeruimd. *Pashkoff* ƒ 83½ a 84. *Demidoff* ƒ 71½ a 72. *Engelsch* ƒ 72½ a 73, *Oud blad* ƒ 132 a ƒ 133.

WAS. *Inlandsch geel* ƒ 88 a 90. — HONIG stil. *Havana* ƒ 17½; *Inlandsche* ƒ 17 a 19.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* blijven zeer goed op prijs gehouden — *Traan* hooger betaald, Robben ƒ 46, Berger bruin ƒ 43 a 49, blank ƒ 54. — *Talkolij* ƒ 42. *Patentolij* ƒ 56½ a ƒ 56¾. — *Rondvisch* ƒ 11½ a 11¾. — *Ansjovisch*, nieuwe ƒ 10½, van 1853 ƒ 14.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 24 Nov. Rogge. Werd, in het laatst der vorige week nog wel iets lager afgegeven, doch sedert het begin dezer week vermeerderde de kooplust zoodanig, dat er dagelijks tot hoogere prijzen een vrij goede omzet plaats vond. De volgende verkoopen werden bekend, als: 145/2 ℔ Deensche ƒ 322 6/w.; 144/2 ℔ Archangel ƒ 341 6/w.; 146/2 ℔ Deensche ƒ 330 6/w., later ƒ 335 6/w. op Delfshaven te leveren; 147/2 ℔ dito ƒ 331, 333 6/w.; 150/2 ℔ gedroogde dito ƒ 351, 353 6/w.; 142/2 ℔ Riga Poolsche ƒ 343 6/w.; 147/2 ℔ Deensche ƒ 340 3/m.; 144/2 ℔ Koningsberger ƒ 337 6/w.; 146/2 ℔ Reval ƒ 385, 388 3/m.; 151/2 ℔ Deensche ƒ 352 3/m.

Gerst was door meerdere aanvoer meer ter veil en werden moeijelijk volgende prijzen bedongen, namentlijk: 136/2 ℔ grove Deensche ƒ 276 6/w.; 130/2 ℔ Zweedsche ƒ 268 3/m.; 130/2 ℔ fijne Deensche ƒ 267 6/w.; 136/2 ℔ grove dito ƒ 275 3/m., 129/2 ℔ Zweedsche ƒ 266 3 m.; 128/2 ℔ nieuwe Libau ƒ 329.

Moutwijn verhoogde Zaturdag door schaarschte en het inloopen van vele orders op ƒ 34. Maandag werd zelfs ƒ 36 besteed. Dingsdag was tot dien prijs veel vraag, en ofschoon men begin beurs weigerden alzoo af te geven, bleven later verkoopers overig. Woensdag was à ƒ 35 en gisteren à ƒ 34 wel aan te komen. Heden vertoonden zich wederom meer kooplust, doch minder verkoopers

Jenever ƒ 40,00 Amst. Proef ƒ 41,25.

MIDDELBURG, 23 Nov. Tarwe. Puike Zeeuwsche ƒ 13,75, terwijl voor een enkeld monster nog ƒ 14 is betaald, mindere soorten ƒ 13,25 a 13,40 naar deugd; puike Walchersche Nieuwe begin Beurs ƒ 14,25 a 14,50, enkeld ƒ 14,75, doch later en einde Beurs kocht men aan ƒ 14 de Mud, mindere soorten hadden geen nemers, ofschoon men die aan ƒ 13,75 tot ƒ 13,90 verliet. — Rogge meer gevraagd en 25 cs. hooger, men kocht die aan ƒ 11, enkeld ƒ 11,25 de Mud. — Gerst weinig ter veil en 20 cs. hooger; puike Winter ƒ 6,80; dito Zomer ƒ 6,65 de Mud afgedaan. — Walchersche Witteboonen, begin Beurs puike soort ƒ 14, later ƒ 13,50, minder puike soort ƒ 13; Walchersche Bruineboonen ƒ 12 a 12,50; Dito Paardeboonen ƒ 8,10 en 8,25. Walchersche Groene Erwten puike kleine ƒ 11,90 a 12,25; Groote puike soort ƒ 12,50 a 12.75. — Zeeuwsche Paardeboonen ƒ 8. Dito Groene Erwten ƒ 11,75 a 11,50 naar deugd. — Koolzaad ƒ 16. — Raap-Olie ƒ 57. Patent-Olie ƒ 59. Lijn-Olie ƒ 46 pr. Vat. — Zachte Lijn-Koeken ƒ 16, Harde dito ƒ 12 de 104 st.

ANTWERPEN, 24 Nov. *Koffij* zonder handel.

Ruwe Suiker. Tot vaste prijzen zijn in diverse partijen 1647 kisten Havana omgezet.

Rijst. Heden zijn wederom 800 balen gepeld Aracan verhandeld.

Huiden. De omzettingen in deze week hebben bedragen 5100 stuks drooge en gezouten Buenos-Ayres Koehuiden tot vaste prijzen.

Granen. Kalme markt met weinig zaken in Tarwe en Rogge.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 23 Nov. H. P. Hitman, Helena Maria, Triëst.

Advertentiën.

(411) Heden overleed in den ouderdom van 62 jaren, na een lijden van 5 maanden en tijdig voorzien van de H. H. Sakramenten, de Wel-Eerwaarde Heer MARTINUS VAN ROOIJEN, sedert 1840 Pastoor dezer gemeente.

Namens de familie,
HOOGLAND, H. P. TH. OOSTERBAAN,
den 18 November 1854. Kapellaan.

(412) Het behaagde den Allerhoogste mijn dierbaren Broeder, den Wel-Eerwaarden Heer CORNELIS VAN DEN NIEUWENDIJK, Pastoor te Ouden-Rhijn, na tijdig voorzien te zijn geweest van de laatste genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van ruim 63 jaren tot zich te roepen.

J. J. VAN DEN NIEUWENDIJK.
UTRECHT, den 22 November 1854.

Indien het nog van eenig nut zijn kan, bij zooveel sprekende attesten van de geneeskracht van DU BARRY'S REVALENTA ook het mijne te voegen, moogt gij er naar welgevallen gebruik van maken. Mijn jongste Kindje was gedurende al de achttien maanden die het telde onrustig, ontevreden, knutterig, hangerig, bleek en ziek, het moest altijd in de handen zijn en mijne Vrouw had er dag en nacht mede te doen. Wij hebben het sedert eenigen tijd met Revalenta gevoed, en dadelijk van den beginne af heeft zich eene geheele verandering ingesteld; het slaapt nu goed, is vrolijk en tevreden en begint heel lief te spelen en te loopen.

AMSTERDAM, 12 Nov. 1854. H. VAN GELOVEN.

De *Grondwet* van den 31 October, den brief van den Lijfarts van Prins Adalbert van Pruissen besprekende, vindt daarin een bewijs dat de Geneeskunde zich meer en meer van de genezende eigenschappen van dit meel overtuigt.

Dat de **REVALENTA** eenen bijzonder heilzamen invloed op de spijsverterings-organen uitoefent, daarvan kan zich iedereen, ziek of gezond, spoedig overtuigen; men gebruike het slechts acht dagen achtereen enkel voor ontbijt, en wij zijn overtuigd, dat de eetlust grooter, de functies geregelder, het bloed ligter, borst en hoofd vrijer zullen zijn dan gewoonlijk.

Zij geneest de volgende ziekten die uit eene slechte spijsvertering ontstaan, als: Hardlijvigheid, roode loop, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, maagkanker, diarrhaea, zenuwziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, aangezigtspijn, aanhoudende branderigheid, prikkeling van nieren en blaas, graveel, roos, vallende ziekte, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten en op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, verschillende rheumatische aandoeningen, jicht, hoest, aamborstigheid, benauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, waanzin en eene menigte andere ziekteverschijnselen, die men niet weet te noemen noch te rangschikken. Zij neemt de oorzaak der Ziekte weg, door de spijsverteringswerktuigen te herstellen en de sappen te verbeteren.

Zij is bovendien het beste voedsel voor kinderen en ongestelden in het algemeen, daar het zelfs in de zwakste magen niet verzuurt, noch strijdig is met eenen gewonen leefregel of goed krachtig voedsel. Bij kinkhoest, mazelen, kinderpokken en waterpokken maakt ze alle medicijn overbodig, daar zij alle branderigheid en koortsachtigheid wegneemt.

Zij wordt verkocht in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts.

Kleine Bussen	1 ℔.	2 ℔.	5 ℔.	12 ℔.
voor 87½ Ct.	*f* 2.00	*f* 3.50	*f* 8.00	*f* 16.00.
	2 ℔.	2 ℔.	5 ℔.	10 ℔.
DUBBELD GEZUIVERDE				
	f 4.00	*f* 7.00	*f* 15.00	*f* 24.00

Hoe grooter de Bus hoe voordeeliger de verhouding tusschen prijs en gewigt.

Eene Brochure, die over dit hulpmiddel handelt, wordt *gratis* afgegeven. (421)

Kostschool voor R. C. Jonge Heeren,
TE ZEVENBERGEN.

De ondergeteekende neemt de vrijheid Ouders en Voogden ter kennis te brengen dat op zijne Inrigting ook een bijzonderen Cursus geopend is voor Jongelingen, die zich willen bekwamen voor de Academiën te Breda en voor die van Delft.

(425) C. MOL.

Nederlandsche Beroerten in de XVIde-Eeuw.

Een **LETTERKUNDIGE**, die zich met eene waarachtige beschrijving van dit veelbewogen tijdvak onledig houdt, wenscht in aanraking te komen met een belangstellend Katholiek, die zich ten aanzien van gezegd werk, *tijdelijk* eenige opofferingen zou willen getroosten. Daartoe inclineerende gelieve men zich om nadere inlichtingen *postvrij* te adresseeren Lt. T. H. aan het Bureau dezer Courant. (419)

De Pillen van Holloway *zijn een zeker middel voor alle huidziekten.*

Uittreksel uit eenen brief van den heer J. Bird, lakenkoopman te Kready, gedagteekend 14 Februarij 1853, aan den professor Holloway. »Mijnheer! Mijn kind, drie maanden oud zijnde, had eene huidziekte over het geheele ligchaam. Ik had veelerlei genees- en heelkundige hulp ingeroepen, doch de ziekte werd algemeen als hopeloos beschouwd. Toen beproefde ik uwe zalf en pillen, en de uitwerking daarvan was inderdaad bewonderenswaardig want in zeer korten tijd was zij hersteld. De heer Bowden boekverkooper te Gainsborough, of ik zelf, zullen met genoegen elk onderzoek wegens de waarheid van het bovenaangehaalde, beantwoorden.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt, *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depothouder te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (292)

(398) Bij Gebroeders VERHOEVEN, te 's Bosch, zijn voorhanden en mede bij hunne gewone Correspondenten verdrijgbaar:

Le Prêtre à l'autel, ou le S. Sacrifice de la Messe dignement célébré, suivi d'un recueil d'indulgences plénières etc., par CHAIGNON, S. J. in-12 . . *f* 1.50

S. Thomæ Aquinatis de veritate catholicæ fidei contra gentiles, seu *Summa Philosophica*, 2 fort vol. in-8. . . . . *f* 6.00

J. T. Beelen. Commentarius in Epistolam S. Pauli *ad Romanos.* Accedunt textus Graecus et Latinus, et continua totius epistolae paraphrasis, vol. gr. in-4° *f* 5.00

Méthode pour la direction des ames dans le tribunal de la pénitence, et pour le bon gouvernement des paroises, 2 vol. in-12. . . . . . *f* 1.12½

Traité de l'état réligieux, ou notions théologiques sur la nature de cet état et les devoirs qu'il impose, par F. X. GAUTRELET, S. J., 2 vol. in-12 *f* 2.00

Sermons inédits de BERGIER, auteur du *Dictionnaire Théologique* etc. vol. in-8 . . . . *f* 2.50

La Franc-Maconnerie dans sa véritable signification, ou son organisation, son but et son histoire, par ECKERT, Avocat à Dresde. Traduit de l'Allemand par l'Abbé GYR, *Prêtre du Diocèse de Liège*, 2 vol. in 8 *f* 3.00

Le droit du Seigneur au moyen age par LOUIS VEUILLOT, Redacteur en chef du Journal *l'Univers*, gr. vol. in-12 . . . . *f* 1.75

La Pratique charitable et discrète du *Sacrament de Pénitence* proposée aux confesseurs comme un moyen de se sanctifier en travaillant à la sanctification des ames. In-18 . . . . *f* 0.60

Plan d'un examen de Conscience motivé[...] cédé de quelques considérations sur le sacreme[...] pénitence, par l'abbé M. VUARIN, gr. vol. in-18 *f* [...]

Napoléon III, par M. A. DE LA GUÉRONNIÈRE. in-12 avec portrait . . . . *f* 1[...]

Meditatien voor de geestelijke vertrekke[...] nuttig voor Kloosterlingen en alle godvruchtige [...]sonen, naar 't Fransch door P. J. GEVAERT, Pries[...] In-18 . . . . *f* 0.5[...]

Meditatien over het leven en de mysteri[...] van O. H. J. C. Naar 't Fransch door J. L. [...] DONKERS RHZ., Kath. Priester, 4 deelen in-12. In pla[...] van *f* 3.00 voor . . . . *f* 1[...]

Her Leven der H. Maagd, volgens de besch[...]winge van ANNA CATHARINA EMMERICH, opgesteld [...] *Clemens Brentano.* In groot 12°. . . . *f* 1[...]

Het Smartvolle Lijden van O. H. J. C. [...]gens de beschouwingen van ANNA CATHARINA EMME[...] In-12 . . . . *f* 0[...]

Overwegingen voor al de dagen des jaa[...] ten gebruike der RELIGIEUZEN, door den Eerw. [...] VAULLET. Naar 't Fransch, door F. J. DONIES, 4 [...]len in-12 . . . . *f* [...]

(Het 1e deel ziet het licht en zal spoedig door [...] 3 volgende deelen worden opgevolgd.)

(378) Bij G. B. VAN GOOR te *Gouda*, ziet het [...]

De Eerste tot Negende Aflevering van den

TWEEDEN VERBETERDEN EN VERMEERDER[...]
DRUK DER ALGEMEENE

KUNSTWOORDENTOLK

door **J. KRAMERS Jz.**

Bevattende de Vertaling en Verklaring van alle V[...] Woorden en Zegswijzen, die in Geschriften van a[...]aard, in de taal der Zamenleving, in Handel, B[...] enz., voorkomen, met aanduiding van de uitspr[...] den klemtoon dier woorden en naauwkeurige opgav[...]ner afstamming en vorming.

Compleet in elf afleveringen. Prijs per aflevering [...]

Als legger op Koopmans-Kantoren en op Bureau[...] Administratie is dit werk onmisbaar. Schrijvers e[...]talers, Lezers van Couranten en Tijdschriften, en[...] woord zij, die naar beschaving streven, vinden h[...] getrouwe vraagbaak bij hun lectuur en hunnen a[...]

(424) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, kom[...] van de pers en is bij hunne gewone Correspo[...] ten verkrijgbaar gesteld:

ONDERRIGTINGEN EN GEBEDE[...]
VOOR HET JUBILÉ
van 1854—1855,

VERGUND DOOR ZIJNE HEILIGHEID

PIUS IX.

VOORAFGEGAAN VAN DEN HERDERLIJKEN BRIEF VAN Z[...] LUCHTIGE HOOGWAARDIGHEID

J. ZWIJSEN,

Aartsbisschop van Utrecht, Administrator-Apo[...] van 't Bisdom van 's Hertogenbosch.

48 pagina's. Prijs . . . . 1[...]

INHOUD.

Herderlijken brief van Mgr. J. Zwijsen — Voo[...] bemerkingen. — Kort onderrigt nopens den Aflaat[...] onderrigt nopens het Jubilé. — De Lofzang: *Veni C[...]* Gebed van Boetvaardigheid. — Gebed door Zijne [...] Paus Pius IX. — Aflaatgebeden. — Gebed voor de[...] Gebed voor de Kerk. — Gebed voor onze Bissch[...] Gebed ten algemeene nutte der Christenheid. — [...] den H. Franciscus Xaverius, ter bekeering der Heide[...] lenden en Zondaars — Gebed bij duurte en hong[...] Gebed in besmettelijke ziekten. — Gebed om den [...] Gebed tot de Onbevlekte Maagd Maria. — Lofzang[...] *Laudamus.*

BOEKHANDEL VAN C. L. VAN LANGENHU[...]

Aan de Inteekenaren op de **Leesbibliothee[...] Christelijke Huisgezinnen** zal worden [...] het vierde werk, getiteld: **JULIA, of de DIE[...] des HEEREN,** door den Burgtgraaf WALSH.

Voorts is verschenen:

Een nieuw werk van CONSCIENCE, getiteld: **BLO[...] en CLOTILDIS,** Historische Tafereelen [...] Eeuw 3 deelen met portret van den schrijver.

(407) *En vente pendant cette quinzaine seulement, à la Librairie de J. BEERENDONK, Heisteeg, à Amsterdam.*

Une Grande Variété de Livres Français
à Très Bas Prix.

Ouvrages régénérateurs, utiles, amusants et intéressants, tous revêtus de l'approbation épiscopale. Tous ces ouvrages sont publiés par la *Société de St. Victor*, à *Plancy*, (*Aube*).

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.